

F. K   arlı adına Respublika
U aq Kitabxanası

Abdulla  aiq

145

*U aq  d biyyatının
maarif yol usu*

(Veblioqrafiya)

Bakı - 2026

clb.az

 Məlumat-biblioqrafiya şöbəsi

Ağayeva İranə

 Bakı şəhəri, S.Vurğun küçəsi 88

 (+99412) 597-08-79, daxili nömrə: 25

 info@clb.az | ushaqkitabxanasi@gmail.com | childlibbaku@yahoo.com

 [instagram.com/childlibazerbaijan](https://www.instagram.com/childlibazerbaijan)

 [facebook.com/Usaqkitabxanasi](https://www.facebook.com/Usaqkitabxanasi)

 [youtube.com/@ChildLibAzerbaijan](https://www.youtube.com/@ChildLibAzerbaijan)

© F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, 2026.

Giriş

Abdulla Şaiq Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, maarifçi-pedaqoq, şair, nasir və dramaturqdur. O, 24 fevral 1881-ci ildə Tiflis şəhərində anadan olmuş, 24 iyul 1959-cu ildə Bakı şəhərində vəfat etmişdir. O, XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında xüsusilə uşaq ədəbiyyatının formalaşması və inkişafı istiqamətində sistemli və məqsədyönlü fəaliyyəti ilə seçilir.

Abdulla Şaiqin ədəbi irsi poeziya, nəsr, dramaturgiya, publisistika və tərcümə sahələrini əhatə edir. Onun yaradıcılığı maarifçilik ideyaları, milli-mənəvi dəyərlərin təbliği, vətənpərvərlik ruhu və humanizm prinsipləri ilə xarakterizə olunur. Ədibin əsərlərində şəxsiyyətin formalaşması, əxlaqi kamillik, elm və təhsilə maraq, doğma dilə və milli kimliyə bağlılıq əsas ideya xəttini təşkil edir.

Abdulla Şaiq Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının banilərindən biri hesab olunur. O, uşaqlar üçün yazılmış bədii mətnlərin yalnız əyləndirici deyil, eyni zamanda tərbiyəvi və maarifləndirici funksiyalar daşımaları olduğunu elmi-pedaqoji baxımdan əsaslandırmışdır. Onun fikrincə, uşaq ədəbiyyatı uşaqlarda vətənə sevgi, valideynə hörmət, əməksevərlik, dürüstlük və ədalət kimi keyfiyyətləri formalaşdırmalıdır. Bu baxımdan onun şeir və hekayələri milli-mənəvi dəyərlərin uşaqlara ötürülməsində mühüm vasitə olmuşdur.

Xalq ədəbiyyatını toplayıb araşdıran A. Şaiq bu örnəklər əsasında "Tıq-tıq xanım", "Tülkü həccə gedir", "Yaxşı arxa" kimi mənzum nağıllar da yazıb. Onun "Ədhəm", "Tapdıq dədə", "Qoçpolad" kimi poemalarında milli folklorun təsiri görünür. Şaiq həm də 1910-cu ildə yazdığı "Gözəl bahar" pyesi ilə milli uşaq teatrının özülünü qoymuşdur. Şairin "Hürriyyət pərisi"nə, "Niyə uçdu", "Bir quş", "XX əsrə xitab", "Şikayətlərim", "Zamanın inqilabçılarına" kimi şeirləri inqilab ruhlu şeirləri sayılır. Nəsr yaradıcılığına 1905-ci ildə romantik "İki müztərib və ya əzab və vicdan" yarımçıq romanı ilə başlayan ədib, "Məktub yetişmədi", "Köç", "Daşqın", "İntiharmı, yaşamaqımı", "Göbələk", "İblisin huzurunda", "Dursun", "Əsrimizin qəhrəmanlar"ı kimi bir çox hekayə, povest və romanlar yazmışdır.

Abdulla Şaiqin əsərləri bu gün də aktuallığını qoruyur və Azərbaycan məktəblərində geniş şəkildə tədris olunur. O, uşaq ədəbiyyatını yalnız ədəbi sahə kimi deyil, gələcək nəslin formalaşmasına xidmət edən mühüm ictimai-mədəni institut kimi konseptuallaşdırmışdır.

Görkəmli şəxsiyyətlər, elm və mədəniyyət xadimləri Abdulla Şaiq haqqında

- Abdulla Şaiqin çoxşaxəli fəaliyyətinin böyük bir qismi Azərbaycanda maarifçiliyin müxtəlif sahələri ilə bağlı olmuşdur. Ali və orta təhsil məktəbləri üçün onlarla dərslərin müəllifi olmuş Abdulla Şaiqin uzun müddətli pədaqoji fəaliyyəti milli təhsilimizin yeni mərhələyə yüksəlişində mühüm rol oynamışdır.

Heydər Əliyev,
Azərbaycan xalqının ümummilli lideri

- Bu qism sadə dildə yazılmış və mənası öz məişətimizdən götürülmüş əsərlər yenidən başlayır meydana gəlməyə və bu yolda Sizin xidmətinizin qədrü qiyməti yoxdur... Xırdaca uşaqlar üçün yazılan nağıl, hekayələr nə qədər asan və sadə olsa, nə qədər açıq dildə yazılsa və uşaqların fəhminə yaxın olsa, bir o qədər məzmununda olan mətləblər artıq dərəcədə hasilə gəlib, yaxşı meyvələr gətirər.

Firidun bəy Köçərli,
ədəbiyyatşünas alim, yazıçı

- Gərək Cavadın, Gərək sə Cavidin şeirlərində qullandığı lisan İstanbulun təkamül etməkdə bulunan ədəbi və sadə lisanıdır. Bu iki şairlə bərabər, şimdiki mərhum olan Abbas Səhhət ismini də zikir etməliyiz. Çocuqlara məxsus hekayələri ilə məşhur olan Abdulla Şaiqi də unutmamalım.

Məhəmməd Əmin Rəsulzadə,
ictimai xadim

- Şaiq kimdir? İyirmi ildən bəridir ki, bütün Azərbaycan gəncliyi pək gözəl tanıyır. Əvət, hər kəscə: o çalışqan və tərübəli bir müəllim, həssas, nazik bir şair, xuluq səmimi bir insandır. Fəqət mənəcə: O, bir heçdir ki, gözə çarpan bir çox ulduzlu varlıqlardan daha böyük, daha möhtərəmdir.

Hüseyn Cavid,
yazıçı-dramaturq

- Səninlə məktublaşmağı mən özümə fəxr və səadət bilib də qəbr evinədək kağızımın arasını kəsməməyi sənə söz verirəm. Özümü yaddan çıxarsam da, səni unuda bilmərəm. Məndən kənarsan, amma yanımdasan, məndən uzaqsan, amma özümdəsən.
- Mən Şaiq müəllimin tələbəsi olub, onun tərbiyyəsilə böyümüşəm. Mənim tərübemeyi-halımı ondan soruş.

Cəfər Cabbarlı,
yazıçı-dramaturq

- Abdulla Şaiq yazıçı, maarif xadimi və insan olaraq bizim ədəbiyyat tarixində nadir şəxsiyyətlərdən biridir. Onun adı indi də işıq saçır, indi də böyük hörmətlə yad edilir. Uşaqlarımız onun əsərlərini indi də maraqla oxuyub fərəhli xəyallara dalırlar.

İlyas Əfəndiyev,
xalq yazıçısı

- Şaiq öz biliyi, insani rəftarı, tələbələrə göstərdiyi atalıq qayğısı ilə müəllimlər içərisində xüsusi yer tuturdu. Bu gün belə tələbəklik günlərinin sönməz bir xatirəsi olaraq Şaiq dərini ehtiram hissləri yaşayır və yaşayacaqdır.

Yusif Məmmədəliyev,
akademik

- Azərbaycanda Şaiq qədər çoxlu ədəbiyyat dərsliyi tərtib edən ikinci bir müəllif yoxdur.O, müxtəlif zamanlarda on bir ədəbiyyat dərsliyi tərtib etmişdir.Məktəblərimizdə ana dili və ədəbiyyat uzun müddət əsasən Şaiqin dərslikləri üzrə öyrənilmişdir.Bu dərslikləri ədib sadəcə olaraq tərtib etmirdi, onlarda gedən hekayələrin və şeirlərin çoxunu özü yazırdı.

Abbas Zamanov,
ədəbiyyatşünas, alim

- Şaiqdə nadir bir müəllimlik xüsusiyyəti vardı. O, hər tələbənin qəlbinə nüfuz etməyi bacarırdı. O, öz tələbələrinin hansı ailədə nə kimi şəraitdə yaşadıklarını yaxından öyrənir və hər tələbəyə onun xasiyyətinə görə yanaşmağı bacarırdı. O , həm də çox tələbkar bir müəllim idi... Demək olar ki, ədəbiyyatı bizə çox sevdirenlərdən, ədəbi zövqümüzü tərbiyyə edənlərdən biri sevimli ədibimiz Abdulla Şaiq olmuşdu.

Süleyman Rüstəm,
xalq şairi

- İyirmi il ərzində yorulmadan müəllimlik vəzifəsini ifa edən Abdulla Şaiq ustadımız Azərbaycan hökumətinə bir çox mədəni qüvvələr verməyə müvəffəq olmuşdur.

Tağı Şahbazi,
yazıçı

- Abdulla Şaiq inqilabdan əvvəlki uşaq ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi və sovet uşaq ədəbiyyatının əsasını qoyanlardandır.

Zahid Xəlil
professor

- Əgər Şaiq olmasaydı, “Milli qiraətimiz” yox idi. “Müntəxabat” nəşr olunmamışdı, “Ədəbiyyat” dərsliyindən məhrum idik. Türk çələngini görməmiş, Türk ədəbiyyatını eşitməmişdik. Əgər bu kitablar olmasaydı, məktəblərimiz yoxsul ,müəllimlərimiz yalovac qalmışdı. Sözün qıtası: onun varlığındakı əhəmiyyəti layiqilə idrak edə bilmək üçün birçə dəqiqəlik yoxluğunu düşünməli!

Qafur Əfəndizadə,
ədəbiyyatşünas, alim

- Azərbaycanda olan bu intibah dövrünün ən böyük qəhrmanı sayılan Abdulla Şaiqin namı dünya durduqca tarixi-ədəbiyyatımızda baqi olacaq.

Şəfiqə Əfəndizadə,
ədəbiyyatşünas, alim

- Cəfər Cabbarlı, Hüseyn Cavid, Seyid Hüseyn, Abdulla Şaiq, M.Müşfiq kimi yoldaşların hal-hazırda öz məharətli qələmləri ilə sosializm quruluşuna xidmətə çalışmaları axırıncı ildən ən görkəmli müvəffəqiyyətlərdən sayılmalıdır....

Əlisəttar İbrahimov,
yazıçı

- Şaiq müəllim özü pak ,təmiz, vicdanlı, sadə, sərvətdən , şöhrətdən yuxarıda duran, ürəyi xalq məhəbbəti ilə dolu insan, müəllim, yazıçı idi.

Yaqut Dilbazi,
ədəbiyyatşünas

- Mərhum Şaiq bizim hamımızı özünün kölgəsində saxlayan qocaman bir dağ idi. Mehriban, səmimi və ürəyi məhz yumşaqılıqla dolu həqiqi ata və müəllim idi. Əvəz edilməz dost və yoldaş ömrünün son dəqiqələrinə qədər xalqına xidmətdən əl götürmədi. Unudulmaz bir insan, müəllim və şair Şaiqin heykəli daima gözümlər qarşısındadır...Xalqımızın ona olan məhəbbəti böyük rəhmətdir.

Camo Cəbrayılbəyli,
ictimai xadim

- Abdulla Şaiq böyük yazıçı olmaqla bərabər, təvazökar, alicənab, səmimi bir insan, qayğıkeş və tələbkar bir müəllim idi. O adamı hec zaman kollektiv qarşısında utandırmazdı. Əgər kollektivdən və ya tamaşaçılardan bir nəfər pis hərəkət etmiş olsaydı A.Şaiq dolay yollarla özünə məxsus sakit, mülayim bir tərzdə onu başa salar və düzgün yol göstərərdi.

Zəfər Neymətov,
aməkdar incəsənət xadimi

- XX əsr Azərbaycan mədəniyyəti tarixində görkəmli yer tutan Abdulla Şaiq Talıbzadə xalq müəllimi, şair, nasir, dramaturq kimi şöhrət qazanmışdır.

Qara Namazov,
professor

- Abdulla Şaiqdən tək bir yazıçı, pedaqoq, maarif xadimi, yalnız tənqidçi, ədəbiyyatşünas və dilşünas kimi, yaxud dərslilər müəllifi, yüksək əxlaqi-mənəvi keyfiyyətlərə malik vətəndaş və şəxsiyyət kimi ayrı-ayrılıqda danışmaq onun haqqında tam təsəvvür oyada bilməz, buna ancaq ədibin çoxşaxəli fəaliyyətini tam halda əhatə etmək və mənalaşdırmaqla nail olmaq olar.

Kamal Talıbzadə,
akademik

- Firudin bəy Köçərli ilə başlayan çocuqlara məxsus ədəbiyyat, ağır tempo ilə iləriləməsinə rəğmən Abdulla Şaiqdə ən iyi bir hamisini bulmuşdur.

Əhməd Cəfəroğlu,
ədəbiyyatşünas

- Biz bütün müəllimlər ruhən Şaiqə bənzəyə bilsək, nə mutlu!

Xəlil Fikrət,
türk yazıçısı və pedaqoqu

- Şaiq məfkurə baxımından təməməən milliyətçi, türkçü, hətta turançı bir münəvvərdir. Sovet hökumətinin ilk sənələrində qələmə alınmış bulunduğu mütəəddid dərslər kitablarından belə bu türkçülüğü və turançılığı gözə çarpmaqdadır.

Əbdülvəhab Yurdsevər,
türk yazıçısı

Abdulla Şaiqə həsr olunmuş şeirlər

“Şaiqə”

Ey azər şairi sən çox çalışdın,
Kəndi şeirin ilə həqqə alışdın,
Cəhl odu ilə hər bə qalkışdın,
Yazıq Şaiqləri olmayanlara.

İnlətin rübabın xəstə telini,
Oyatdın uyqudan sən türk elini,
Döndərdin bahara xəzan yelini,
Yazıq Şaiqləri olmayanlara.

Vətən bağçasının oldun bağbanı,
Həzin şeirin oldu xəstə dərmanı,
Xoş günə çıkardın Azərbaycanı,
Yazıq Şaiqləri olmayanlara.

Məhəmməd Səad

“Şaiqim”

Şaiqim! Şairlər içində təksən,
Təmiz vicdanınla gülsən, ipəksən.
Dilindən küsməmiş tanış da, yad da,
Səndən inciməmiş qarıncalar da...

Keçdi qaranlıqda odlu gəncliyin,
Xoş olsun indiki qulaq dincliyin...
Əməlin qurtuluş, varlığın sənət,
Yaşasın qardaşlıq, bir də məhəbbət!
İndi bir günəşin zərrəsiyik biz,
Var olsun birləşən dost əllərimiz.

Ətirlər dağılır xoş nəfəsindən,
Çiçəklər oynayır ayaq səsinə,
Varlığın, vicdanın ləkədən uzaq,
Böyüklə böyüksən, uşaqla uşaq
Əsrə layiq olan bu ruhla sən,
Ölkənin qoca bir müəllimisən.

Səməd Vurğun

“Həmişə yaz olar”

Yerə kök atmayan qalxıb ucalmaz
Sözlərin gücünü torpaqdan aldı
Ulduzlar batanda izi də qalmaz
Sən batdın, Şəfəqin dünyada qaldı.

Keçər qərinələr, Ötər necə il,
Həmişə yaz olar sənət bağında.
Sözlərin gələcək nəsilbənəsil
Körpə balaların gül dodağında.

Sənət yollarında dayandın mətin,
Səni sarsıtmadı nə dərt, nə ələm.
Necə sənətkarın, necə alimin
Gözünə nur verdin, əlinə qələm.

Bəxtiyar Vahabzadə

“Əzizim Şaiqə”

Əziz Şaiq, Sən öyrətdin bizə məktəbdə imlanı,
Deyildir sevməmək mümkün sənənin tək yaxşı insanı.
Özün doğru, sözün doğru, əlin doğru, dilin doğru,
Cavanlıqdan yol aldın sən səadət mülkünə doğru.
Gülərdi gözlərin mənə günahsız körpə tək hər an,
Qırışlarla yazılmışdır açıq alnında haqq vicdan.
Qızıl bayraqlar altında ömür sürdün səadətlə,
Yaxın dostla, uzaq dostla könül verdin məhəbbətlə,
Uzun illər qələm caldın, vətənçin, elçin, ey ustad,
Bu ağ günlər zamanında bizi tərkiyəylədin heyhat.
Özün getdinsə, yurdunda yenilməz, güclü ordun var.
Sovetlər ölkəsində hər zaman şən -şöhrətin artar.

Süleyman Rüstəm

“Hörmətli Şaiqə”

Qaranlıqdan şəfəq saçar bir mələk,
Özvan yurduna, aşına quşdu
Qarşılarkən onu: ay, ölkə, çiçək
Şaiq-Şaiq deyər hayqırdı, coşdu.
Sevincindən nazlı mələklər çağlar!
Biz gülürüz, artıq fələklər ağlar!
Səsləniriz: dağlar, dağlar, ah dağlar!
Sən gülərkən, gülün, bülbülün ağlar.

Atababa Musaxanlı

“Şaiq Əfəndiyə”

Ey yeni gəncliyin əski bağbanı
Yurdu qaranlıqdan qurtarmaq üçün,
Bəzətmək üçün bu Azərbaycanı...
Sən toxumlar səpdin, pək çox çalışdın

Qəlbə nüfuz edən əsərlərinlə,
Qaranlıq pərdəyi yırtmaq istədin.
Usanmaq bilməyən əməllərinlə
Nəhayət zülmətə sən qalib gəldin.

İştə bu gün sənün şən bağçaların
Çiçəklər açaraq meyvələr verdi.
Yeni həyat üçün çaldığın sazın
Əski ənənəyi artıq məhv etdi.

Gənclik üçün sənün qoyduğun yollar
Hər yerə ziyalar, nurlar saçıyor,
Kükrədi əkdinin bütün toxumlar
Bu gün gənclik səni həp alqışlıyor.

Süleyman Rüstəm

“Məktəbmi, Gülşənmi?”

Məktəbi-gülşəndə inləyən bülbül!
Bir çox zamanlardır gəlir avazın,
Anlat bir neçindir bu açdığın dil,
Bu güllərdən söylə, nədir niyazin?!

Nalənin təsiri getməz dillərdən,
Almışam mən xəbər canlı güllərdən,
Əks –sədasıdır gəlir ellərdən
Ucaldığın göylər, yandıran sazın.

Qələmdən səpdinin nurlu jalələr,
Çıkardı torpaqdan güllə, lalələr.
Çəkmə bundan belə acı nalələr,
Yetər şam kibi suzu güdazın.

Əməllər toxumu əkdinin bağlar,
Göyərək açmışdır yaşıl yarpaqlar,
Cəhalət zəhmilə sınıyan budaqlar
Yetişib olmuşdur məhrəmi-razın.

Seyidzadə Bədri

“Şaiq”

Yenə təntənə var Azərbaycanda
Şaiq günləridir, Şaiq ilidir.
Şaiqi yaşadan ürəkdə, canda,
Bu xalqa, vətənə şaiqliyidir.

Dağlara səs saldı “Dağlar soltanı”
“Köç” də köç eylədi ağ günə sarı
“Simurq quşu” etdi Şaiq babanı,
Bizim “Əsrimizin qəhrəmanları”.

“Hürriyyət pərisi” açdı qol qanad,
Sevindi “bir günəş zərrəsi” kimi.
Qovuşdu “Eloğlu”, “Araz”, “Qoçpolad”
Əbədi bir “Ana” körpəsi kimi.

Arzusu “Səadət”, sevgisi “Vətən”,
Niyəti ən ülvə, böyük əməllər.
“Şaiq məktəbi”-ndən Şaiq irsindən
Dərs alıb yetişdi necə nəsillər.

Dünyaya, insana məhəbbətilə
Gönülə gün doğdu, ulduz parladı.
Böyük sənətilə, şəxsiyyətilə
Müəllimlər müəllimi çağırıldı adı.

Yenə təntənə var Azərbaycanda,
Şaiq günləridir, Şaiq ilidir.
Şaiqi yaşadan ürəkdə, canda,
Bu xalqa, vətənə şaiqliyidir.

Əflatun Saracılı

“İthaf”

Şən olan yerləri zalım xəzəndən
Bayquş yurdu kibi viranə gördüm,
Ayrılmadın onun eşqindən bir an,
Çalışdın, çarpışdın, şənlənsin dedin.

Baxdın ki, annənin bacında siyah,
İnlər o, yaralı bir əsgər kibi,
Tərrənnümü müdam ağlayıcı ah...
Bir zülmət quyusu görünməz dibi.

Fəqət o zülməti məhv edərkən sən
Nurlandırdın yenə ana diyarı,
Qəm dolu yerləri eyləyərək şən
Sevindirdin sən o pək nazlı yarını!...

Hüseyn Nəcdət

Abdulla Şaiq şəkillərdə

Abdulla Şaiq, qardaşı Yusif, bacısının əri Mirzə Tağı Rzayev. Tiflis, 1903.

Abdulla Şaiq, həyat yoldaşı Şahzadə xanım, oğlu Kamal, qızı Gülbəniz və dayə. Bakı, 1928.

Abdulla Şaiq bacısı Ruqiyyə ilə

Abdulla Şaiq iş otağında

Abdulla Şaiq. Gənlik illəri. Slavuta, 1909.

Abdulla Şaiq. Tiflisdə 6 sinifli şəhər məktəbində oxuyarkən. 1888 – 1889-cu illər.

Abdulla Şaiq qardaşı oğlu Tələt (sağda) və bacısı oğlu Hüsnəddin (solda) ilə. 1908.

Abdulla Şaiq, həyat yoldaşı Şahzadə və oğlu Kamal. 1956.

Abdulla Şaiqin dəfn mərasimi Fəxri qaraul. M.Maqomayev adına filarmoniya. İyul, 1959.

Abdulla Şaiqin Mənzil Muzeyi

Böyük Azərbaycan klassiki Abdulla Şaiqin Mənzil Muzeyinin binası 1905-ci ildə inşa olunub. Muzeyi A.Şaiqin böyük oğlu, məşhur ədəbiyyatşünas-alim, Şaiq yaradıcılığının, irsinin təbliğatçısı, akademik Kamal Talıbzadə yaradıb. 1990-cı ildə Azərbaycan Nazirlər Sovetinin qərarı ilə yaradılan bu muzey 1991-ci ilin dekabrında fəaliyyətə başlayıb və ədibin 120 illik yubileyi ərəfəsində-2001-ci ilin yanvar ayında muzeyin ekspozisiyası açılıb. Hal-hazırda muzey fond və ekspozisiya şöbələrindən ibarətdir.

Muzeyin fəaliyyət dairəsi olduqca genişdir. Burada müxtəlif yönlü tədbirlər keçirilir, səyyar sərgilər təşkil edilir, mühazirələr oxunur. Muzeyin fəaliyyəti televiziya, radio və mətbuatda geniş işıqlandırılır. Mütəmadi olaraq A.Şaiqə, K.Talıbzadəyə, Azərbaycanın digər görkəmli şəxsiyyətlərinə həsr edilmiş veriliş və filmlərin çəkilişi aparılır.

Hal-hazırda A.Şaiqin Mənzil Muzeyi ədibin adını daşıyan A.Şaiq küçəsi 21 saylı ünvanda yerləşir. Bu küçə əvvəllər Yuxarı Dağlıq küçəsi adlanırdı. 1981-ci ildə A.Şaiqin 100 illiyi ilə əlaqədar küçəyə ədibin adı verilib.

Kitabları

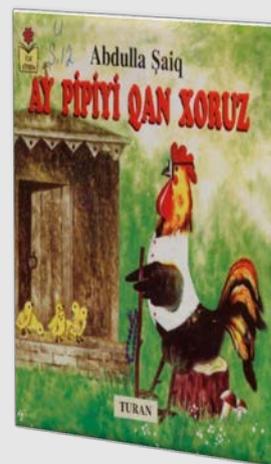

Arazdan Turana : Poeziya / A. Şaiq ; tərt.ed. M. X. Əsədli ; rs. V. Bađırov ; Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstıtutu. - Bakı : Nurlan, 2004. - 264 s. ; 20 sm.

Bu kitaba Abdulla Şaiqin seilmiř řeirlri, poemaları, qəzəlləri, pyesləri və s. kimi poeziya növləri daxil edilmiřdir.

Ay pipiyi qan xoruz : Poeziya / A. Şaiq ; red. F. Hüseynova ; rs. R. Hüseynov. - Bakı : Turan Nəşrlər Evi, 2002. - 14 s. : rəngli řk. ; 13 sm.

Sevimli řairimiz Abdulla Şaiqin gözəl uřaq řeirlrindn ibarət bu kitab maraqlı məzmunu, rəngbərəng illstrasiyaları ilə balacaların zvqn oxşayacaq.

Bađça / A. Şaiq ; rs.: Z. Cabbarov, Ş. Rüstəmova. - Bakı : Altun Kitab, 2013. - 10 s. : rəngli řk. ; 22 sm.

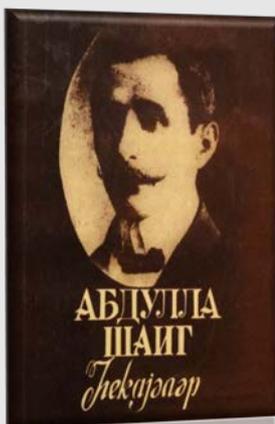
Kitabda dcl Adilin bađça macralarından bhs olunur. Nađıl 3-7 yařlı uřaqlar un nzrd tutulmuřdur.

Gzl bahar :  prdli pyes / A. Şaiq ; red. S. Mmmdova ; rs. Elmas. - Bakı : Gnclik, 1968. - 27 s. : řk. - kirallfbası il.

Kitabda baharın gliři, tbitin oyanıřı, iklr, quřlar v uřaqların saf duyđuları sad v axıcı dild tsvir olunur. Dilinin anlařıqlı olması onu kiikyřlı oxucular un xüsusilə əlçatan edir.

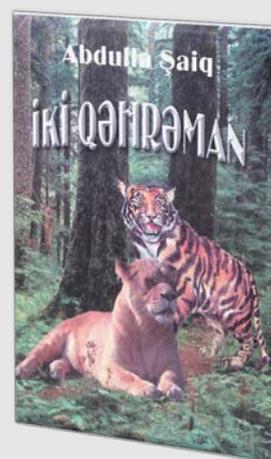

[Hekayələr / A. Şaiq ; red. M. Zeynalova. - Bakı : Gənclik, 1981. - 116 s. ; 17 sm. - kiril əlifbası ilə.](#)

Bu kitab Abdulla Şaiqin müxtəlif mövzularda yazdığı nəsr əsərlərini birləşdirir. Topluda uşaqların dünyası, ailə münasibətləri, vətənə sevgi, zəhmətkeşlik, dürüstlük və humanist dəyərlər bədii dillə təqdim olunur.

[İki qəhrəman \[Pəhləvan\] : Hekayələr / A. Şaiq ; red. R. Sayılov. - Bakı : Araz, 2003. - 16 s. : şək. ; 18 sm.](#)

Kitabda Abdulla Şaiqin uşaqlar üçün maraqlı hekayələri toplanmışdır.

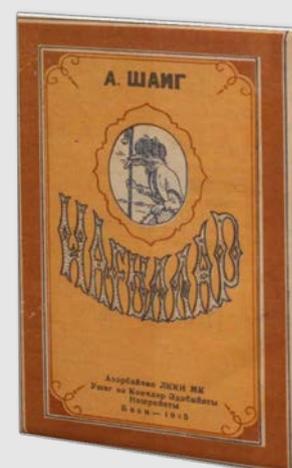
[Qoçpolad : Poemalar və pyes / A. Şaiq ; red. M. Zeynalova. - Bakı : Gənclik, 1977. - 264, \[1\] s. : şək. - kiril əlifbası ilə.](#)

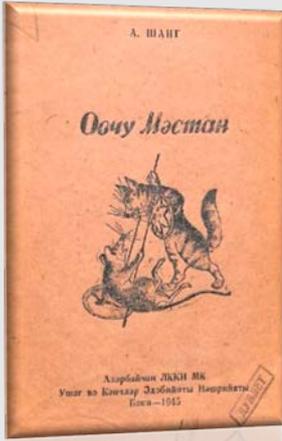
Kitabda Qoçpolad adlı qəhrəmanın mərdliyi, cəsarəti, ədalətə bağlılığı və zəhmətsevərliyi təsvir olunur. Müəllif obraz vasitəsilə uşaqlara düzgünlük, qorxmazlıq və vətənpərvərlik kimi mənəvi keyfiyyətləri aşılayır.

[Nağıllar / A. Şaiq. - Bakı : Uşaqgəncnəşr, 1945. - 53 s. - kiril əlifbası ilə.](#)

Müəllifin bu kitabı uşaqlar üçün yazdığı və toplayıb işlədiyi nağıllardan ibarətdir. Kitabda xeyirlə şərin mübarizəsi, ədalət, mərhəmət, zəhmətsevərlik və doğruluq kimi mənəvi dəyərlər bədii və maraqlı süjet xətti ilə təqdim olunur.

[Ovcu Məstan / A. Şaiq ; red. A. Əfəndiyev ; rəs. Ə. S. Əliyev. - Bakı : Azərbaycan Uşaq və Gənclər Ədəbiyyatı Nəşriyyatı, 1945. - 20 s. : il. ; 19 sm. - kiril əlifbası ilə.](#)

Kitabda hadisələr sadə və axıcı dillə təqdim olunur, qəhrəmanın davranışları isə oxuculara düzgünlük və məsuliyyət kimi mənəvi keyfiyyətləri aşılıyır. Əsər həm tərbiyəvi, həm də maraqlı süjeti ilə seçilir.

[Oyunçu bağalar / A. Şaiq ; red. M. H. Seyidzadə ; rəs. Ə. Hacıyev. - Bakı : Azərənşr, 1934. - 38 s. : il. ; 22 sm. - köhnə latın əlifbası ilə.](#)

Kitabda bağaların davranışları və oyunları vasitəsilə uşaqlara birlik, intizam və düzgün davranış qaydaları aşılıyır. Müəllif heyvan obrazları üzərindən insanlara məxsus xüsusiyyətləri göstərir və nəticə çıxarmağa imkan yaradır.

[Seçilmiş əsərləri : 3 cildə. C. 1. / A. Şaiq ; tərt.ed. K. A. Talıbzadə ; bur.məsul U. Rəhimoğlu. / ön söz A. Bayramoğlu. - Təkrar nəşr, 1966-cı il nəşri əsasında. - Bakı : Avrasiya Press, 2005. - 496 s. : portr. ; 21 sm.](#)

Ədibin "Seçilmiş əsərləri"nin birinci cildinə onun müxtəlif illərdə yazdığı hekayələri, povesti, romanları daxil edilmişdir.

[Seçilmiş əsərləri : 3 cildə. C. 2. / A. Şaiq ; tərt.ed. K. A. Talıbzadə ; bur.məsul U. Rəhimoğlu. - Təkrar nəşr, 1968-ci il nəşri əsasında. - Bakı : Avrasiya Press, 2005. - 568 s. ; 21 sm.](#)

Ədibin "Seçilmiş əsərləri"nin bu cildinə onun müxtəlif illərdə yazdığı və yüksək sənətkarlıqla qələmə aldığı şeirləri, qəzəlləri, poemaları, eləcə də pyesləri daxil edilmişdir.

Seçilmiş əsərləri : 3 cilddə. C. 3. / A. Şaiq ; tərt.ed. K. A. Talıbzadə ; bur.məsul U. Rəhimov. - Təkrar nəşr, 1972-ci il nəşri əsasında. - Bakı : Avrasiya Press, 2005. - 536 s. ; 21 sm.

Kitabda şairin uşaqlar və gənclər üçün yazdığı əsərləri - şeirləri, poemaları, hekayələri, təmsil və pyesləri toplanmışdır.

Tıq-tıq xanım : Nağıl / A. Şaiq ; red. D. İsmayılov ; rəs. G. Hüseynova. - Bakı : CBS Polygraphic production, 2001. - 19 s. : rəngli şəkl. ; 20 sm.

Bu nağılda "Tıq-tıq" xanımın, yəni dozanqurdunun özünə yoldaş axrararkən başına gələn maraqlı əhvalatından xəbərdar olacaqsınız.

Tülkü həccə gedir : Poeziya / A. Şaiq ; red. R. Muradlı ; rəs. S. Vlasova. - Bakı : Gənclik, 1994. - 10 s. : rəngli şəkl. ; 30 sm.

Kitabda A. Şaiqin kiçik yaşlı uşaqlar üçün yazdığı "Tülkü həccə gedir" nağılı verilmişdir.

Yaxşı arxa : nağıl / A. Şaiq ; bur. məsul: A. Cəfərov, Ş. Ə. Qəmbərova ; rəs. P. Qrıllov ; red.: Z. Dadaşova, S. Səmədova ; dizayn: V. Ə. Ağamirzəyeva, E. Səfərəliyeva ; Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi. F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası. - Təkrar nəşr, 1939-cu ilin nəşri əsasında. - Bakı : Renessans-A, 2017. - 28 s. : rəngli il. ; 28 sm.

Kitabda acgöz tülkü, ana leylək və qarğa obrazları daxil edilmişdir.

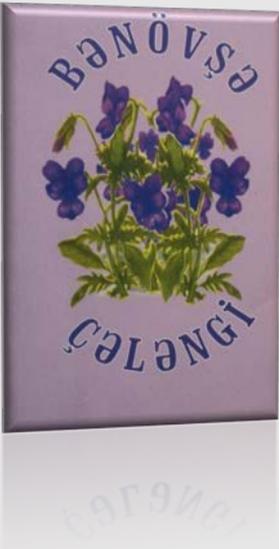

[Yaz gəlir : Nəğmələr / A. Şaiq ; red. Ş. Əliyeva. - Bakı : Gənclik, 1968. - 23 s. : şək. - kiril əlifbası ilə.](#)

Kitabda yazın gəlişi, təbiətin oyanışı, quşların nəğməsi və uşaqların sevinc dolu dünyası poetik dillə təsvir olunur.

Əsərləri kitablarda

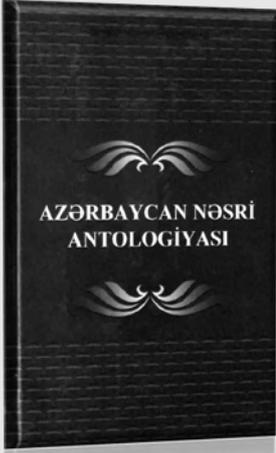
[Bənövşə : şeir / A. Şaiq // Bənövşə çələngi : Şeirlər toplusu / red. Z. Xınalı ; tərt.ed. T. A. Abbaslı. - Bakı : Adiloğlu, 2007. -S. 32. : portr. ; 19 sm.](#)

Bu kitaba Azərbaycan klassik ədəbiyyatında və xalq poeziyasında bənövşə mövzusunda yazılmış şeirlər toplanmışdır. Topluya bənövşə ilə bağlı mənsur şeirlər, tərcümələr, folklor materialları və poemalar da daxil edilmişdir.

[İntiqamçı xoruz / A. Şaiq // Azərbaycan dramaturgiyası antologiyası. 4 cildə. C. 1. - Bakı : Şərq-Qərb, 2007. - S. 294-301.](#)

Bu cildə Azərbaycan dramaturgiyasının nümayəndələrindən Abdulla Şaiq, Mirzə Fətəli Axundzadə, Nəcəf bəy Vəzirov, Cəlil Məmmədquluzadə, Hüseyn Cavid və digərlərinin əsərləri daxil edilmişdir.

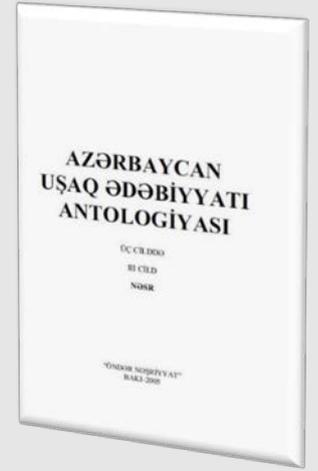

[Məktub yetişmədi ; Göbələk ; Pirin kəraməti : hekayələr / A. Şaiq // Azərbaycan nəsr antologiyası. 5 cildə. C. 2. - Bakı : Şərq-Qərb, 2006. - S. 220-235.](#)

Kitab Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nasirlərinin seçilmiş əsərlərini bir araya gətirən çoxcildli nəşrin ikinci kitabıdır. Bu cildə müxtəlif dövrləri əhatə edən hekayə və povestlər toplanmış, Azərbaycan nəsrinin ideya-bədii inkişaf mərhələləri əks olunmuşdur.

[Murad ; Usta Bəxtiyar ; Oyunçu bağlar : hekayələr / A. Şaiq // Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı antologiyası. 3 cildə. C. 3. - Bakı : Öndər, 2005. - S. 73-99.](#)

Bu cildə şeir, hekayə və digər bədii janrlarda yazılmış əsərlər toplanmış, uşaqların dünyagörüşünün formalaşmasına xidmət edən ideyalar ön plana çəkilmişdir.

[Sevimli baldızım Xavərə / A. Şaiq // Yüz il də Vurğuna Xavər yar olsun! / red., tərt.ed. A. Vəkilova. - Bakı : Nurlan, 2007. - S. 31. : rəngli foto ; 31 sm.](#)

Bu kitab Azərbaycan ədəbiyyatında görkəmli şair Səməd Vurğuna həsr olunmuş təbrik, xatirə və tənqid yazılarından ibarətdir.

[Şikayətlərim ; O baxışlar ; Şərq gözəlinə və b. : şeirlər / Azərbaycan sevgi poeziyası : 3 cildə / tərt.ed. H. A. İsaخانlı. 2-ci kitab. - Bakı : Xəzər Universiteti Nəşriyyatı, 2009. - S. 17-24 : rəngli foto ; 22 sm.](#)

Bu cildə klassik və müasir şairlərin əsərləri bir araya gətirilmiş, sevgi mövzusu müxtəlif baxış bucaqlarından – hiss, ehtiras, səmimiyyət və mənəvi bağlılıq işlənmişdir.

[Uşaq ; Dovşan ; Keçi və s. : şeirlər / A. Şaiq // Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı antologiyası. 3 cildlə. C. 2. - Bakı : Öndər, 2004. - S. 69-91.](#)

Çoxcildli nəşrin ikinci kitabı Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının müxtəlif dövrlərinə aid seçilmiş şeir, hekayə və nağıl nümunələrini bir araya gətirmişdir.

[Vətən ; Niyə uçdu ; Əkinçi və b. : şeirlər / A. Şaiq // XX əsr Azərbaycan şeiri antologiyası. 1905-1920-ci illər. - Bakı : Şərq-Qərb, 2005. - S. 379-418.](#)

Bu kitab XX əsrin əvvəllərində yazılmış Azərbaycan şeirlərini toplayan antologiyadır. Əsərlərdə milli oyanış dövrünün ideyaları, vətənpərvərlik, azadlıq arzusu, sosial ədalət və insanlıq dəyərləri poetik dillə ifadə olunur.

Əsərləri dövri mətbuatda

[Açıq məktub // Ədəbiyyat qəzeti. – 2011. – 4 mart. – S. 3.](#)

[Bahar : şeir // Azərbaycan. – 2021. – 23 fevral. – S. 7.](#)

[Kiçik qəhrəman : hekayə // Savalan. - 2023. - 9-15 may. - № 16. - S. 3.](#)

[Sehrli üzük : şeir // Kaspi. – 2021. – 1 may. – S. 15.](#)

[Vətən : şeir // Ədəbiyyat qəzeti. – 2020. – 12 dekabr. – S. 9.](#)

[Vətənin yanıq səsi : şeir // Ədəbiyyat. – 1992. – 31 yanvar. - № 5. – S. 5.](#)

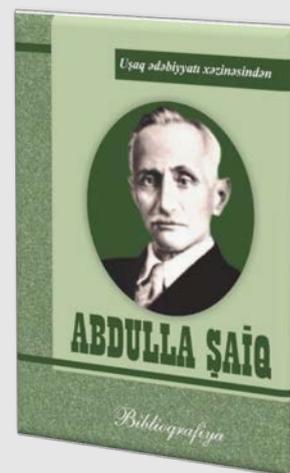
Haqqında kitablarda

[Abdulla Şaiq \(1881-1959\) // Azərbaycan nəsr antologiyası : 5 cildə. C. 2. / tərt. ed., ön söz Z. Ş. Əsgərli, bur. məsul Ə. Gülləliyev. : XX əsrin əvvəlləri / Ə. Ə. Haqverdiyev \[et al.\]. - Bakı : Şərq-Qərb, 2006. – S. 220-230.](#)

Bu cildə XIX əsrin sonu və XX əsrin əvvəllərinə aid seçilmiş nəsr nümunələri – povestlər, hekayələr və qısa prozaik mətnlər toplanmışdır.

[Abdulla Şaiq : Bibliografiya / Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası ; tərt.ed.: N. R. Tahirova \[et al.\] ; ixt. red., bur. məsul Ş. Ə. Qəmbərova ; ön söz A. Bayramoğlu ; rəy.: K. M. Tahirov, K. Talıbzadə ; red. G. Səfəraliyeva. - Bakı : Zərdabi LTD MMC, 2016. - 448 s. ; 22 sm.](#)

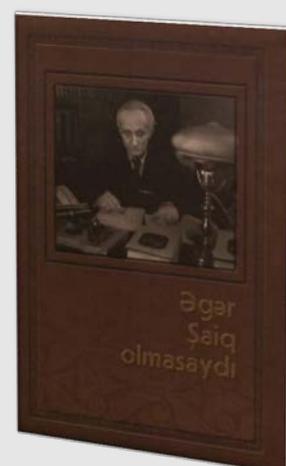
[Abdulla Şaiqin sözlərinə bəstələnmiş musiqi əsərləri : \[Not\] / Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Abdulla Şaiqin Mənzil Muzeyi ; red., tərt. ed. R. Şəfəq ; rəy. B. Qurbanov ; red. Ş. Talıbzadə. - Bakı : Aspoliqraf, 2011. - 272 s. : not ; 30 sm.](#)

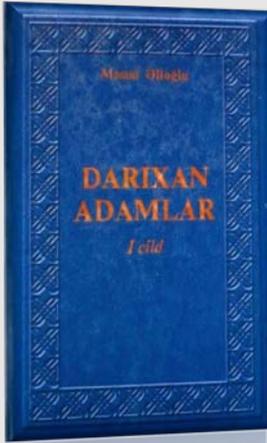
Bu musiqi nümunələri təkcə estetik zövq formalaşdırmır, həm də vətənpərvərlik, əməksevərlik və mənəvi dəyərləri aşılayır.

[Əgər Şaiq olmasaydı : Məqalələr, məruzələr, xatirələr / Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ; red. A. Bayramoğlu, tərt.ed. Ü. Talıbzadə, tərt.ed., ön söz A. Ə. Hacıyeva. - Bakı : Təhsil, 2012. - 248 s. : foto, rəngli foto ; 24 sm.](#)

Kitabda Şaiq haqqında yazılmış elmi məqalələr, yubiley məruzələri və onu yaxından tanıyanların xatirələri bir araya gətirilmişdir. Toplu həm yazıçının yaradıcılıq dünyasını, həm də onun şəxsiyyət kimi mənəvi keyfiyyətlərini açaraq oxucuya dolğun təsəvvür yaradır.

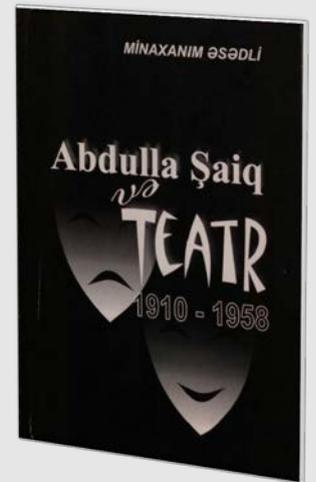

[Əlioğlu, M. A.Şaiqin romantikası və romantik qəhrəmanları / M. Əlioğlu // Darıxan adamlar. 2 cildə. C. 2. - Bakı : Təhsil, 2009. - S. 170-184.](#)

“Darıxan adamlar” kitabının ikinci cildi müəllifin insanların talelərinə, daxili tənhalıq və mənəvi axtarışlara həsr olunmuş hekayə və ya povestlərini bir araya gətirir.

[Əsədli, M. Abdulla Şaiq və teatr : 1910-1958 / M. R. Əsədli ; elmi red., ön söz K. A. Talıbzadə ; rəy. C. M. Heyət ; rəy. İ. S. Kərimov ; rəy C. Səlimova ; red. N. Məmmədli. - Bakı : Nurlan, 2003. - 154 s. ; 20 sm.](#)

Abdulla Şaiq ədəbi irsinin teatrla bağlı istiqamətini araşdıran bu monoqrafiyada 1910–1958-ci illər ərzində ədibin dramaturji fəaliyyəti və səhnə ilə əlaqələri elmi şəkildə təhlil olunur.

Haqqında dövri mətbuatda

[Abbasi, T. 78 illik ömür, 55 illik milli xidmət / Tahir Abbasi // Mədəniyyət. – 2015. – 25 fevral. - № 15. – S. 13.](#)

[Abbasi, T. Maarifçi-şair, şair-maarifçi : Hər sahənin ağsaqqalı – Abdulla Şaiq / Tahir Abbasi // Mədəniyyət. – 2012. – 2 mart. – S. 10.](#)

[Abdulla Şaiq \(1881-1959\) // Savalan. – 2016. – 25-30 noyabr. - № 53. – S. 2.](#)

[Abdulla Şaiq və teatr // Mədəniyyət. - 2019. - 28 iyun. - S. 2.](#)

[Abdulla Şaiq “Türk ocağı”nın qurucularındandır // Mədəniyyət. - 2019. - 18 oktyabr. - S. 4.](#)

[Abdulla Şaiqin 140 illiyi münasibətilə // Mədəniyyət. – 2021. – 26 fevral. – S. 4.](#)

[Abdullayeva, A. Abdulla Şaiq irsinə bibliografik abidə / Adilə Abdullayeva // 525-ci qəzet. – 2016. – 1 dekabr. – S. 6.](#)

[Arif, M. Şaiq çırağının işığında / Məmməd Arif // Xalq qəzeti. – 2002. – 24 fevral.](#)

- Bağırılı, A.** Abdulla Şaiqin uşaq poeziyası / Aygün Bağırılı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2021. – 5 iyun. – S. 21.
- Baharlı, M.** Yazıçının yetirmələrindən və tədqiqatçılarından eşitdiklərim : Abdulla Şaiq - 125 / Məhəmməd Baharlı // Azərbaycan müəllimi. – 2006. – 21 aprel. – S. 7.
- Bayramlı, M.** Uşaqların şeir babası – Abdulla Şaiq / Müşfiqə Bayramlı // Yeni Azərbaycan. – 2022. – 22 iyul. – S. 8.
- Bayramov, A.** Xatirələrdə yaşayan sənətkar : Abdulla Şaiq – 130 / Adilxan Bayramov // Mədəniyyət. – 2011. – 13 aprel. – S. 14.
- Bayramova, Y.** Uşaq ədəbiyyatının banisi... : Milli düşüncə tarixində Abdulla Şaiq fenomeni / Yeganə Bayramova // Yeni Azərbaycan . - 2025. - 24 iyul. - №127. - S. 8.
- Əhmədov, C.** Xalq müəllimi / Camal Əhmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1981. – 29 may.
- Əhmədov, C.** Şaiq məktəbi : A. Şaiqin anadan olmasının 100 illiyi / Camal Əhmədov // Azərbaycan gəncləri. – 1981. – 24 dekabr. – S. 4.
- Əlioğlu, M.** Şaiqin romantik dünyası / Məsud Əlioğlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1966. – 13 avqust.
- Əliyev, K.** Şaiq inamı : A. Şaiq - 100 / Kamran Əliyev // Azərbaycan müəllimi. – 1981. – 18 dekabr.
- Əsədova, M ; Süleymanov, M.** Azərbaycan istiqlalı və Abdulla Şaiq / Minəxanım Əsədova ; Mübariz Süleymanov // Panorama. – 1999. – 8 iyun. – S. 14.
- Gülər.** Uşaq Kitabxanasında Abdulla Şaiqin 130 illiyi qeyd edildi / Gülər // Mədəniyyət. - 2011. - 23 fevral. - S. 6.
- Hacıyeva, A.** Azərbaycan milli düşüncə tarixində Abdulla Şaiq fenomeni / Arzu Hacıyeva // 525-ci qəzet. – 2021. – 7 aprel. – S. 16-17.
- Hacızadə, A.** Abdulla Şaiq yad edildi / A. Hacızadə // Ədəbiyyat qəzeti. – 2013. – 30 mart. – S. 5.
- Hüseynov, R.** Şaiq xəritəsi / Rafael Hüseynov // 525-ci qəzet. – 2024. - № 36. – S. 14-15, 16.
- Hüseynov, R.** Şaiq üçün yanan sevgi çıraqları / Rafael Hüseynov // 525-ci qəzet. - 2024. - 21 fevral. - № 33. - S. 10-12.
- Xəlilzadə, F.** Köhnəlməyən şeirlər : Abdulla Şaiq - 130 / Flora Xəlilzadə // Azərbaycan. – 2011. – 24 fevral. – S. 4.
- İnqilab.** Sadə insanın böyük əməlləri : Abdulla Şaiq – 110 / İnqilab // Kommunist. – 1991. – 21 fevral. - № 37.
- İsmayılov, N.** Uşaq ədəbiyyatının sönməz çirağı / Nadir İsmayılov // 525-ci qəzet. – 2018. – 25 yanvar. – S. 6.
- İsmixanova, E.** Uşaqların sevimlisi / E. İsmixanova // Azərbaycan müəllimi. – 1976. – 31 mart.
- Lalə.** Abdulla Şaiq haqqında bibliografiya / Lalə // Mədəniyyət. – 2016. – 21 dekabr. – S. 15.
- Mahmud, T.** O qədər həssas olub ki... : Abdulla Şaiqin anadan olmasının 100 illiyi / T. Mahmud // Sovet kəndi. – 1981. – 24 dekabr. – S. 4.

Məhərrəmov, V. Romantik şair, nasir, dramaturq və tərcüməçi / Vahid Məhərrəmov // Azərbaycan. – 2025. – 13 fevral. - № 32. – S. 15.

Məhərrəmov, V. Yad et məni / Vahid Məhərrəmov // Azərbaycan : qəzet. - 2024. - 16 avqust. - № 174. - S. 11.

Məmmədli, N. Nəsillərə örnək ömrün səhifələri : Abdulla Şaiqin 43 il yaşadığı mənzildən reportaj / Nurəddin Məmmədli // Mədəniyyət. - 2024. -26 iyul. - № 55-56. - S. 7.

Mirzə, N. O. xalqının maariflənməsi üçün çox iş görmüşdür / Nizami Mirzə // Azərbaycan müəllimi. – 2008. – 4 aprel. – S. 6.

Reyhan. Abdulla Şaiqin 130 illiyi münasibətilə tədbir keçirildi / Reyhan // Mədəniyyət. – 2011. – 25 fevral. – S. 3.

Rəhimova, S. Ədibə məhəbbətlə : Abdulla Şaiq – 120 / S. Rəhimova // Savalan. – 2002. – 15-21 may.

Süleymanova, N. Uşaq ədəbiyyatının banisi, maarif fədaisi / Nurcan Süleymanova // Respublika. - 2025. - 25 fevral. - № 42. - S. 15.

Talıbzadə, K. Firidun bəy Köçərlinin Abdulla Şaiqə məktubları / Kamal Talıbzadə // Ədəbiyyat qəzeti. - 2011. - 20 may. - S. 1, 2.

Talıbzadə, K. Şaiq nümunə məktəbi necə yarandı ? : Abdulla Şaiq – 120 / Kamal Talıbzadə // Xalq qəzeti. – 2001. – 3 aprel.

Zamanov, A. Müəllimlərin müəllimi / Abbas Zamanov // Azərbaycan müəllimi. – 1981. – 30 dekabr.